

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. kovo 20 d. Nr. 21RE3-43(AG3-25/27-2023)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Lino Dagio, Vaidos Paurienės ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja), dalyvaujant posėdžio sekretorei Ingrida Mačiulienei, pareiškėjos Daugiabučio namo (*duomenys neskelbtini*) savininkų bendrijos atstovei G.B. (*duomenys neskelbtini*), atsakovo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos atstovui K. A. (*duomenys neskelbtini*),

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Daugiabučio namo (*duomenys neskelbtini*) savininkų bendrijos skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl rašto, kuriame buvo pateiktas atsakymas dėl žemės sklypo savininkų atliktų veiksmų su sklype augančiais medžiais, panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja Daugiabučio namo (*duomenys neskelbtini*) savininkų bendrija (toliau – ir Pareiškėja) Komisijos 2023-02-20 skundu (toliau – ir Skundas, b. l. 1-3) prašo panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – ir Atsakovas, Departamentas) Šiaulių valdybos 2023-02-13 d. raštą Nr. AD5-2586 „Dėl 2023-01-17 gauto Jūsų pranešimo“ (toliau – ir Raštas, b. l. 6-7) ir įpareigoti Atsakovą žemės sklypo, esančio (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m., savininkui įstatymų nustatyta tvarka taikyti sankcijas.

Skunde nurodyta, kad Pareiškėjos pirmininkė G. B. (*duomenys neskelbtini*) 2023-01-16 kreipėsi į Departamentą, prašydama įvertinti žemės sklypo, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai (toliau – ir Sklypas) savininko atliktus veiksmus su Sklype augančiais medžiais ir taikyti jiems įstatymų numatytas sankcijas.

Paaikino, jog Atsakovas 2023-02-13 pateikė Pareiškėjai 2023-02-13 atsakymą - skundžiamą Raštą, kuris, anot Pareiškėjos, yra visiškai nemotyvuotas ir nepagrįstais jokiais teisės aktais. Rašte nurodyta trumpa informacija, kad Departamento Šiaulių valdybos Šiaulių aplinkos apsaugos inspekcijoje buvo pradėta administracinio nusižengimo bylos teiseną dėl galimai neteisėtų saugotinių želdinių naikinimo, bet atlikus tyrimą, administracinio nusižengimo požymių nustatyta nebuvo, todėl administracinio nusižengimo teiseną nutraukta.

Skunde nurodyta, kad Sklypo savininkas (jo tapatybė Pareiškėjai yra nežinoma) 2022 m. gruodžio mėnesio pradžioje išpjovė ir išvežė daugiau kaip 10 didelių medžių, kurių amžius galimai siekia daugiau kaip 50 metų, neįskaitant krūmų, kurie taip pat buvo išpjauti, ir Sklype liko tik kelmiai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 patvirtintų Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams

2008-03-12 nutarimu Nr. 206 patvirtintų kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams (*suvestinė redakcija nuo 2021-12-24*, toliau – Kriterijai) saugotiniams yra priskiriami 20 cm ir didesnio skersmens medžiai. Dalis iškirstų medžių, pagal likusius jų kelmus, anot Pareiškėjos, akivaizdžiai atitinka minėtame nutarime nurodomus kriterijus.

Pažymi, jog vadovaujantis Želdynų įstatymo nuostatomis, tokių saugotinių medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, genėjimui, persodinimui ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams yra reikalingas vietos savivaldybės administracijos įstatymų nustatyta tvarka išduotas leidimas. Nurodo, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracija yra informavusi Pareiškėją, kad tokio leidimo šio Sklypo savininkams nėra išdavusi, todėl Pareiškėjos teigimu, medžiai buvo iškirsti, neturint tam privalomo leidimo, dėl to Sklypo savininkas yra padaręs administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnyje.

Pareiškėja pažymi, kad Atsakovas skundžiamame Rašte nenurodė, koks tyrimas buvo atliekamas (ir ar iš viso buvo atliekamas), neinformavo bei nesupažindino su tyrimo rezultatais ir medžiaga, nenurodė, ar turėjo galimybę ir ar faktiškai apžiūrėjo pačius nukirstus medžius, nenurodė, ar jo atstovai buvo atvykę į vietą fiksuoti faktinių aplinkybių, nekvieta Pareiškėjos dalyvauti tyrime, net nesusisiekė su ja.

Nurodo, jog Želdynų įstatymo 16 straipsnyje numatyta, jog valstybės institucijos ir savivaldybės informuoja visuomenę, kai numatomi vykdyti želdynų tvarkymo, kūrimo, medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo, kitokio naikinimo darbai. Ginčytiniais atvejais, siekiant įvertinti želdinių ekologinę ir estetinę svarbą, Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka turėtų būti atlikta želdinių būklės ekspertizė. Želdynų įstatymo 14 straipsnis numato, jog fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę gauti patikimą informaciją apie planuojamus ir vykdomus darbus želdynų teritorijose; inicijuoti ir teikti pasiūlymus valstybės institucijoms ir savivaldybėms dėl esamų želdynų ir želdinių apsaugos; nustatyta tvarka apskūsti fizinių ir juridinių asmenų veiksmus, kai jie pažeidžia želdynų ir želdinių apsaugos reikalavimus.

Teigia, kad apie Sklype planuojamus vykdyti medžių ir krūmų kirtimo darbus, visuomenė nebuvo informuota. Atsakovas taip pat nenurodė ir neatsakė į klausimą, ar buvo atliekama, kokia nors želdinių būklės ekspertizė.

Apibendrinant viską, kas aukščiau išdėstyta, Pareiškėja teigia, kad Atsakovas savo skundžiamame Rašte nenurodė, kokio įstatymo ar kito teisinio norminio akto pagrindu buvo atsisakyta tenkinti Pareiškėjos prašymą. Todėl, Pareiškėjos nuomone, Atsakovo priimtas Raštas yra nepagrįstas, neargumentuotas, neatitinkantis viešojo administravimo subjekto priimamiems administraciniams sprendimams Viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) keliamų reikalavimų ir dėl to naikintinas.

Atsakovas atsiliepimu nesutinka su Pareiškėjos Skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime Atsakovas nurodo, kad 2023-01-17 Departamente buvo gautas .2023-01-16 pranešimas (registracijos Nr. AD3-117) „Dėl iškirstų medžių žemės sklype (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai“ (toliau – Prašymas, b. l. 39-40). Prašyme buvo teigiama, kad Sklypo savininkas 2022 m. gruodžio mėnesio pradžioje šiame Sklype išpjovė ir išvežė daugiau kaip 10 didelių medžių, kurių amžius daugiau kaip 50 metų, neskaitant krūmų; nurodyta, kad 2010-2013 m., rengiant Sklypo detalų planą ir Sklype projektuojamo statyti statinio planą, kuriame, vadovaujantis nustatyta tvarka, turėjo būti nurodyti duomenys apie želdinius (jų būklė, rūšys, kiekis, kamienų diametrai ir kt.). Todėl anot Pareiškėjos, pagal minėtus duomenis būtų galima nustatyti, kad šiame sklype auga ir gana vertingų medžių, kurie yra saugotini. Nupjovus medžius ir likus tik kelmams, Pareiškėjos manymu, Sklypo savininkas bandys manipuliuoti duomenimis dėl medžių kamienų diametro; taip pat nurodo, kad Pareiškėjos duomenimis, Šiaulių miesto savivaldybė nėra sklypo savininkui išdavusi leidimo saugotinių medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, be kita ko, apie jokių sklype planuojamus vykdyti medžių ir krūmų kirtimo darbus visuomenė nebuvo informuota, taip pat nebuvo informuota, ar buvo atliekama kokia nors želdinių ekspertizė. Pareiškėjos duomenimis, rengiant

Sklypo detalų planą, tuo pačiu buvo parengtas ir statinio šiame sklype projektas. Prašyme taip pat nurodyta, kad dėl medžių ir krūmų iškirtimo 2023-01-03 raštu Pareiškėja kreipėsi į Šiaulių miesto merą, tačiau atsakymo nebuvo gauta. Apibendrinamas Prašymo turinį, Atsakovas nurodo, kad jo buvo prašoma įvertinti Sklypo savininko atliktus veiksmus, esant padarytam administraciniam nusižengimui, taikyti įstatymų numatytas sankcijas bei įpareigoti savininkus neatlikti jokių veiksmų su kitais pažymėtais medžiais, kol nebus atlikti visi įstatymų numatyti būtini veiksmai.

Paaikina, kad Departamento pareigūnai 2023-01-20 atliko Sklypo patikrinimą (2023-02-07 apžiūros aktas Nr. TVR-717 b.1. 20-21). Apžiūros metu nustatyta, kad pagal Valstybės įmonės nekilnojamojo turto registro duomenų bazės (toliau – NTR) išrašą Sklypo paskirtis – kita, naudojimo būdas - daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorija ir komercinės paskirties objektų teritorija. Sklypas nuosavybės teise nuo 2021-06-29 priklauso juridiniam asmeniui UAB „Investicijų matmenys“ (toliau – ir Bendrovė). Nustatyta, jog Sklype šviežiai nupjauti 9 medžiai - mažalapės liepos. Tarnybine metaline sertifikuota matavimo rulete išmatuoti 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) kelmų skersmenys yra: 22 cm, 22,5 cm, 24,5 cm, 25 cm, 17,5 cm, 23 cm, 20,5 cm, 12 cm), vieno medžio (aštuonkamienės mažalapės liepos), skersmenys kelme yra: 24,5 cm, 14 cm, 23 cm, 21 cm, 15,5 cm, 14 cm, 22 cm, 13 cm. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-06-26 įsakymu Nr. D1-343 patvirtintų Želdinių atkuriamosios vertės įkainių (toliau – Įkainiai) 2 priedu, vizualiai įvertinta, kad 9 augusių nupjautų medžių (mažalapių liepų) kelmų būklės geros. Vizualiai įvertinus aštuonkamienės mažalapės liepos, kurios kelmas susideda iš aštuonių kelmų, nustatyta, kad kelmų būklė bloga, matosi puviniai.

Pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miško ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams želdiniams, priedo 4.1 papunkčiu, saugotiniams želdiniams priskiriami miesto teritorijoje kitos paskirties žemėje, daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose, privačioje žemėje saugotiniams medžiams priskiriami 1,3 m aukštyje 20 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, guobos, skroblai, skirpstai, bukai, vinkšnos, liepos, maumedžiai, beržai, pušys. Vadovaujantis Aplinkos ministro 2002-12-10 įsakymu Nr. 631 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010-09-10 įsakymo Nr. D1-747 redakcija) patvirtintų Apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių (toliau – Taisyklės) priedo „Medienos tūrio lentelės“ 13.1 lentelė (toliau - 13.1 lentelė), patikrinimo metu buvo įvertintas nupjautų medžių (mažalapių liepų) skersmens šaknies kaklelyje ir 1,3 m aukštyje tarpusavio priklausomumas. Vadovaujantis surinktais duomenimis, nustatyta, kad Sklype pagal kelmų antžeminius matavimus 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) 1,3 m aukštyje diametras yra mažesnis kaip 20 cm, todėl jie priskiriami prie nesaugotinių medžių. UAB „Investicijų matmenys“ (minėta, Bendrovės) vadovas A. P. (*duomenys neskelbtini*) 2023-01-31 Departamento Šiaulių valdybai pateikė Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-11-21 raštą Nr. (31.7.E)SIF-1653 „Dėl želdinių (*duomenys neskelbtini*)“ (toliau – ir 2022-11-21 raštas), kuriame nurodyta, kad Sklype augantys medžiai yra nesaugotini ir jų kirtimui ar kitokiam tvarkymui leidimo nereikia.

Nurodo, jog atlikus apžiūrą ir įvertinus Sklype 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) kelmų antžeminius matavimus ir 1,3 m aukštyje diametro santykį, nustatyta, jog minėtų medžių skersmuo yra mažesnis kaip 20 cm, todėl jie priskiriami prie nesaugotinių medžių ir tokiems medžiams Šiaulių miesto savivaldybės administracijos leidimo kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti, leidimo nereikia. Žala gamtai nepadaryta.

Teigia, kad 2023-02-09 Departamento Šiaulių valdybos pareigūnas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 591 straipsnio 1 dalies 1 punktu, priėmė nutarimą nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną, nesant veikoje administracinio nusižengimo, numatyto ANK 281 straipsnio 1 dalyje, požymių.

Pareiškėjai į 2023-01-17 gautą pranešimą buvo atsakyta Raštu, informuojant, kad Departamento Šiaulių valdybos pareigūnai patikrino Pareiškėjos Prašyme pateiktą informaciją. Pareiškėja informuota apie tai, kad pagal jos pateiktą Prašymą buvo pradėta administracinio nusižengimo bylos teiseną dėl galimai neteisėtų saugotinių želdinių naikavimo, tačiau nenustačius administracinio nusižengimo požymių, buvo priimtas sprendimas pradėtą administracinio nusižengimo teiseną nutraukti.

Atsakovo teigimu, skundžiamu Raštu Departamento Šiaulių valdyba pakankamai išsamiai ir aiškiai pateikė informaciją Pareiškėjai dėl atlikto tyrimo eigos ir nesutinka, kad buvo pažeistos VAĮ 3 ir 10 straipsnių nuostatos, reglamentuojančios viešojo administravimo principus ir administracinio sprendimo priėmimą.

Atkreipia dėmesį, kad viešojo administravimo srityje yra priimami įvairaus pobūdžio aktai, tačiau ne visų jų teisėtumas ir pagrįstumas gali būti tikrinamas administracinių ginčų komisijoje ar administraciniuose teismuose. Cituodamas teismų praktiką ir vadovaudamasis teisės aktų nuostatomis, reguliuojančiomis kreipimosi į administracinę teisumą sąlygas, Atsakovas pažymi, kad į administracinę teisumą asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje. Atsakovo teigimu, Pareiškėjos ginčijamas Departamento Šiaulių valdybos skundžiamas Raštas nedarė jokios įtakos Pareiškėjos teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, todėl tai nėra administracinis sprendimas, kuris galėtų būti skundžiamas administracine tvarka. Departamento pareigūnų surašytas skundžiamas Raštas yra tik administracinės procedūros dalis (elementas), jis yra informacinio pobūdžio, o ne savarankiškas juridinę reikšmę turintis aktas (veiksmas). Kai skundžiamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administracinių ginčų komisijoje objektu. Nagrinėdama skundus dėl teisinių pasekmių negalinių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, administracinių ginčų komisija asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir patenkinus skundą, asmens teisių ir pareigų apimtis (jo teisių ir pareigų bei įstatymo saugomų interesų gynimo požiūriu) nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis. Administraciniuose teismuose nėra nagrinėjami rekomendacinio, informacinio, konstatuojamojo pobūdžio viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai.

Atsakovo vertinimu, 2023-01-16 Pareiškėjos pateiktas Prašymas turi būti vertinamas, kaip pranešimas apie galimus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, ir jam negali būti taikomos VAĮ numatytos procedūros ir terminai, susiję su administracinių sprendimų priėmimu. Skundžiamu Raštu (atsakymu) Pareiškėjai buvo suteikta informacija apie tyrimo eigą, vadovaujantis gero administravimo principu (konstituciniu imperatyvu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, ir teise būti informuotam). Tai buvo informacinio pobūdžio dokumentas, siekiant suteikti Pareiškėjai informaciją apie atlikto tyrimo metu (ne)nustatytus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Pareiškėjos skundžiamame Rašte apskritai neturėjo būti nurodoma apskundimo tvarka. Skundžiamas Raštas (atsakymas) Pareiškėjai nėra teisiškai reikšmingas ir nesuvaržė bei neapribojo jos įgytų teisių, nesukelia jai teisinių pasekmių, todėl negali būti ginčo dalyku Komisijoje nagrinėjamoje administracinėje byloje. Atsakovo teigimu, Pareiškėjos Prašymas buvo tinkamai iširtas, nes Departamento pareigūnai, laikydamiesi įstatymų įtvirtintų normų ir rekomendacijų, atliko savo tarnybines funkcijas, buvo nešališki ir pilnai bei visapusiškai ištyrė svarbias aplinkybes, o atlikus tyrimą, pateikė išsamų atsakymą.

Pareiškėja, susipažinusi su atsiliepimu, nurodė, kad apie tai, kokius veiksmus Atsakovas atliko ir kokius rezultatus užfiksavo, ji sužinojo tik susipažinusi su pateiktu atsiliepimu, tačiau, be kita ko, pažymi, kad buvo susipažindinta tik su paties atsiliepimo teksto turiniu, bet ne su pačia patikrinimo medžiaga, kuri (kaip nurodo Atsakovas), sudaro 54 lapus.

Pareiškėja nesutinka, kad skundžiamas Raštas yra tik administracinės procedūros dalis, informacinio pobūdžio raštas, o ne savarankiškas juridinę reikšmę turintis aktas, kuris negali būti skundžiamas. Pirma, minėtame Rašte nurodyta, kad „priimtas sprendimas pradėtą administracinio nusižengimo teiseną nutraukti“, t. y. šis sprendimas jau sukelia pasekmes — juo yra nutraukiama administracinio nusižengimo teiseną, todėl jis sukelia pasekmes ir galėtų būti skundžiamas. Antra, pats Atsakovas skundžiamame Rašte yra nurodęs apskundimo tvarką. Trečia, apie tai, kad minėtas Atsakovo sprendimas yra nepagrįstas, neargumentuotas, neatitinkantis viešojo administravimo subjekto priimamiems administraciniamis sprendimams keliamų reikalavimų, Pareiškėja jau buvo nurodžiusi savo Skunde.

Pareiškėja nesutinka, kad priimtas skundžiamas Raštas nėra teisiškai reikšmingas Pareiškėjai ir nesuvaržė bei neapribojo jos įgytų teisių, nesukelia jai teisinių pasekmių, todėl negali būti ginčo dalyku Komisijoje nagrinėjamoje administracinėje byloje. Želdynų įstatymo 14 straipsnyje yra aiškiai išdėstytos fizinių ir juridinių asmenų teisės ir pareigos želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo ir želdynų kūrimo srityse. Šio straipsnio 1 dalies 7 punkte yra nurodyta asmens teisė nustatyta tvarka apskusti valstybės institucijų, savivaldybių, atskirų pareigūnų, fizinių ir juridinių asmenų veiksmus, kai jie pažeidžia želdynų ir želdinių apsaugos reikalavimus. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad fiziniai ir juridiniai asmenys neturi leisti neteisėtų veiksmų ar neveikimo, jeigu dėl to želdynai ir želdiniai galėtų būti sunaikinti ar pažeisti ir blogėtų aplinkos gyvenimo sąlygos. Nurodo, kad, jei yra pažeidžiami, kokie tai teisės aktų reikalavimai želdynų apsaugos srityje, t. y. atliekami neteisėti veiksmai ar neveikimas, tai tuo pačiu yra pažeidžiamas ir viešasis interesas, kuris privalo būti apgintas.

Pareiškėja nesutinka su Atsakovo atsiliepime nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis dėl nupjautų ginčo medžių skaičiaus ir likusių kelmų išmatavimų rezultatais. Apžiūrėjus Sklype esančius šviežiai nupjautų medžių kelmus, matosi, kad yra nupjauti ne 9 (vienas iš jų aštuonkamienė liepa), kaip nurodo savo atsiliepime Atsakovas, bet 16 medžių (tarp jų ir viena aštuonkamienė liepa). Pareiškėja, 2023-03-04 išmatavusi nupjautų medžių kelmų skersmenis, užfiksavo, kad 15 nupjautų medžių kelmų skersmenys yra: 17 cm (nuotrauka Nr. 1), 10 cm (nuotrauka Nr. 2), 12,5 cm (nuotrauka Nr. 3), 21,5 cm (nuotrauka Nr. 4), 11,5 cm (nuotrauka Nr. 5), 29,5 cm (nuotrauka Nr. 6), 10,5 cm (nuotrauka Nr. 7), 28 cm (nuotrauka Nr. 8), 24 cm (nuotrauka Nr. 9), 25 cm (nuotrauka Nr. 10), 22,5 cm (nuotrauka Nr. 11), 32 cm (nuotrauka Nr. 12), 24 cm (nuotrauka Nr. 13), 29,5 cm (nuotrauka Nr. 14), 17,5 cm (nuotrauka Nr. 15) ir vieno medžio (aštuonkamienės mažalapės liepos) (nuotrauka Nr. 16). Pareiškėjos teigimu, iš pateiktų duomenų matosi, kad bent 4 medžių (nuotraukos Nr. 6, 8, 12, 14), vadovaujantis Taisyklių 13.1 lentele, 1,3 metro aukštyje diametras yra didesnis kaip 20 cm. O tokie medžiai, vadovaujantis Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miško ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams želdiniams, priedo 4.1 papunkčiu, jau yra priskirtini saugotiniams ir negali būti kertami be nustatyta tvarka išduoto leidimo.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Investicijų matmenys“ atsiliepimo į Skundą nepateikė.

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas keliamas dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Šiaulių valdybos 2023-02-13 rašto Nr. AD5-2586 „Dėl 2023-01-17 gauto Jūsų pranešimo“, kuriuo buvo pranešta apie atliktą tyrimą dėl nupjautų medžių, teisėtumo.

Pagal NTR išrašą nustatyta, jog Šiaulių m., (*duomenys neskelbtini*) esantis 0,2307 ha ploto žemės sklypas, unikalus Nr.: 4400-1042-9608, paskirtis – kita, naudojimo būdai: nuosavybės teise priklauso UAB „Investicijų matmenys“ (minėta, Sklypas) (b. l. 43-45).

Taip pat nustatyta, jog Daugiabučio namo (*duomenys neskelbtini*) savininkų bendrijos pirmininkė per Departamento dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą (toliau - DBSIS) Šiaulių valdybai 2023-01-16 pateikė prašymą (pranešimą) „Dėl iškirstų medžių sklype, adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m.“, kuriame nurodė, kad 2022 m. gruodžio mėnesio pradžioje

Sklypo savininkas išpjovė ir išvežė daugiau kaip 10 didelių medžių, kurių amžius daugiau kaip 50 metų, taip pat krūmus. Pareiškėja teigia, jog 2010-2013 m., rengiant Sklypo detalų planą, buvo konstatuota, kad Sklype auga ir gana vertingi saugotini medžiai. Pareiškėja mano, jog nupjovus medžius ir likus tik kelmams, Sklypo savininkai bandys manipuliuoti duomenimis dėl medžių skersmens diametro. Pažymi, jog vadovaujantis teisinio reglamentavimo nuostatomis, saugotinių medžių ir krūmų kirtimui ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams nustatyta tvarka turi būti išduodami leidimai, kurie, anot Pareiškėjos, šiuo atveju nebuvo išduoti. Teigia, jog Sklypo savininkai savo veiksmais galimai padarė Administracinių nusižengimo kodekso 281 straipsnyje numatytą administracinį nusižengimą. Prašyme nurodo, jog pagal Želdynų įstatymo nuostatas, visuomenė turi būti nustatyta tvarka informuota apie želdynų tvarkymą bei turi teisę teikti pasiūlymus, tačiau šiuo atveju apie Sklype planuojamus kirsti medžius visuomenė nebuvo informuota, taip pat nėra duomenų apie atliktą želdinių būklės ekspertizę. Pareiškėja nuogaustauja, jog Sklype likę 12 medžių taip pat bus nupjauti. Pareiškėja pažymi, jog rengiant Sklypo detalų planą, buvo parengtas ir statinio projektas, kuriame pagal nustatytą teisinį reglamentavimą turėtų būti nurodyti išsamūs duomenys apie Sklype esančius želdinius, todėl turint tokius duomenis, būtų galimybė be kita ko nustatyti ir iškirstų medžių ir krūmų rūšis, medžių kamienų diametrus. Nurodo, kad Pareiškėja dėl Sklype iškirstų medžių ir krūmų kreipėsi į Šiaulių miesto merą, tačiau jokio atsakymo negavo. Vadovaudamasi išdėstytu, Pareiškėja prašo įvertinti žemės sklypo, esančio adresu Aido g. 33A, Šiauliai (Sklypas) savininko atliktus veiksmus, iškirtus Sklype augusius medžius ir taikyti jiems įstatymų numatytas sankcijas (b. l. 4-5).

Iš 2023-02-07 apžiūros akto Nr. TVR-717 (toliau – Apžiūros aktas) nustatyta, kad **Departamento Šiaulių valdybos vyr. specialistai 2023-01-20 atliko neplaninį patikrinimą ir Sklype nupjautų medžių (mažalapių liepų) kelmų apžiūrą. Nurodyta, kad pagal NTR išrašą nustatyta, jog Bendrovei nuosavybės teise priklausančio Sklypo paskirtis** – kita, naudojimo būdai – daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorija ir komercinės paskirties objektų teritorija. Atliekant apžiūrą, nustatyta, jog Sklype šviežiai nupjauti 9 medžiai – mažalapės liepos. Tarnybine metaline matavimo rulete Hultafors Nr. 6.2150.1 (patikros sertifikatas Nr. VMC-2021-33065, toliau – Ruletė) išmatuoti 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) kelmų skersmenys (22 cm, 22,5 cm, 24,5 cm, 25 cm, 17,5 cm, 23 cm, 20,5 cm, 12 cm), iš jų vieno medžio (aštuonkamienės mažalapės liepos) skersmenys kelme yra: 24,5 cm, 14 cm, 23 cm, 21 cm, 15,5 cm, 14 cm, 22 cm, 13 cm. Nurodytas aplinkybes patvirtina prie Apžiūros akto pridėtos fotonuotraukos (b. l. 22-37). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-343 patvirtintų Želdinių atkuriamosios vertės įkainių (toliau – Įkainiai) 2 priedu, vizualiai įvertinta, kad 9 augusių nupjautų medžių (mažalapės liepos) kelmų būklės geros, vieno medžio (aštuonkamienės mažalapės liepos) kelmas susideda iš aštuonių kelmų, jų būklė bloga, matosi puviniai. Nurodyta, jog pagal Kriterijų 4.1 papunktį miesto teritorijoje kitos paskirties žemėje, daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose, privačioje žemėje saugotiniams medžiams priskiriami 1,3 m aukštyje 20 cm ir didesnio skersmens ažuolai, uosiai, klevai, guobos, skroblai, skirpstai, bukai, vinkšnos, liepos, maumedžiai, beržai, pušys. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-12-10 įsakymu Nr. 631 patvirtintų Apvalios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių (*suvestinė redakcija nuo 2016-11-24*, toliau – Taisyklės) priedo 13.1 lentelė „Pagrindinių medžių rūšių medžių skersmuo 1,3 m aukštyje priklausomai nuo skersmens šaknies kaklelyje“ buvo įvertinti nupjautų medžių (mažalapių liepų) šaknies kaklelyje ir 1,3 m aukštyje tarpusavio priklausomumas. Atsižvelgiant į surinktus duomenis, nustatyta, kad Sklype pagal kelmų antžeminius matavimus 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) 1,3 m aukštyje diametras yra mažesnis kaip 20 cm ir jie priskiriami prie nesaugotinių medžių. Pažymima, kad Bendrovės vadovas Departamentui 2023-01-31 pateikė Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-11-21 Nr. (31.7.E) SIF-1653 „Dėl želdinių Aido g. 19 ir 33A“ (minėta, Raštas), kuriame nurodoma, kad Sklype augantys medžiai yra nesaugotini ir jų tvarkymui leidimo nereikia. Rašte nurodoma, kad kriterijai, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miško ūkio paskirties žemėje, yra priskiriami saugotiniams medžiams nustatyti Kriterijų 4.1 papunktyje ir 6 punkte. Atlikus tyrimą, padaryta išvada, jog privačiame Sklype pagal antžeminius matavimus 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) 1,3

m aukštyje diametras yra mažesnis kaip 20 cm, todėl jie priskiriami prie nesaugotinių medžių ir jiems Administracijos leidimo kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti leidimo nereikia. Pagal ANK 281 straipsnio 1 dalį pradėta administracinio nusižengimo teiseną nutraukiama, žala gamtai nepadaryta. Nustatyta, kad Departamentas, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, Sklypo apžiūros metu nustatytas aplinkybes bei įvertinus nupjautų medžių skersmens šaknies kaklelyje ir 1,3 m aukštyje priklausomumą, padarė išvadą, jog Sklype 9 nupjautų medžių (mažalapių liepų) 1,3 m aukštyje diametras yra mažesnis kaip 20 cm, tai yra nupjauti medžiai priskirtini nesaugotiniams ir leidimas jų kirtimui bei tvarkymui kitokiu būdu nereikalingas. Dėl visų nustatytų aplinkybių Departamentas padarė išvadą, jog Bendrovės veiksmuose, kertant ginčo medžius, nėra administracinio nusižengimo požymių, todėl vadovaujantis ANK 591 straipsnio 1 dalies 1 punktu administracinio nusižengimo teiseną nutraukta (b. l. 20-21).

Iš 2022-11-21 rašto Nr. (31.7.E)SIF-1653 „Dėl želdinių Aido g. 19 ir 33A“ (minėta, 2022-11-21 raštas) nustatyta, jog Šiaulių miesto savivaldybės administracija minėtu raštu Bendrovę informavo, kad įvertinus Sklype augančių medžių būklę, nustatyta, jog krūmai ir invaziniai medžiai neatitinka Kriterijų nuostatų, jie yra nesaugotini ir jų tvarkymui leidimo nereikia. Nurodoma, jog vadovaujantis Kriterijų 4.1 papunkčio ir 6 punkto nuostatomis, saugotiniams priskirti medžiai, tarp jų ir liepos, kurių kamienas, matuojant 1,3 m aukštyje, yra 20 cm ir didesnio skersmens. Tokiems medžiams leidimas gali būti išduodamas, vadovaujantis Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022-04-07 sprendimu Nr. T-107 patvirtintų taisyklių 18 punktu, kuriame nustatyta, jog saugotinus želdinius kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos galima tik turint savivaldybės administracijos išduotą leidimą ir sumokėjus savivaldybės administracijos pagal Įkainius apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją (leidimas neišduodamas, kol nesumokama atkuriamoji vertė). Nurodoma, kad jeigu Bendrovė sutinka, gali būti apskaičiuota želdinių atkuriamoji vertė ir atsiųsta pažyma. Sumokėjus pažymoje nurodytą sumą, bus išduotas leidimas želdinių šalinimui. Apibendrinant nustatytas aplinkybes, pažymima, jog Bendrovė gali šalinti nesaugotinus želdinius, o saugotiniams priskirtus želdinius galima šalinti, sumokėjus atkuriamąją vertę (b. l. 52-54).

Atlikus aprašytą tyrimą Departamento Šiaulių valdyba 2023-02-13 raštu Nr. (14.5)-AD5-2586 „Dėl 2023-01-17 gauto jūsų pranešimo“ (minėta, Raštas) informavo Pareiškėją, jog pagal Pareiškėjos pateiktą Pranešimą buvo pradėta administracinio nusižengimo bylos teiseną dėl galimai neteisėto saugotinių želdinių naikinimo Sklype. Atlikus nupjautų medžių apžiūrą, administracinio nusižengimo požymių nenustatyta, todėl administracinio nusižengimo teiseną 2023-02-09 nutarimu nutraukta (b. l. 69-71).

Dėl Skundo dalyko ir ginčo nagrinėjimo ribų.

Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 5 straipsnio 2 dalį Lietuvos administracinių ginčų komisijos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Šiuo atveju pažymėtina, kad administraciniams teismams (šiuo atveju Komisijai) priskirta nagrinėti administracines bylas dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų (administracinių aktų), taip pat veiksmų (neveikimo), kurie daro įtaką konkrečioms asmenų teisėms ir įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo.

Nagrinėjamu atveju iš Pareiškėjos Skundo turinio reikalavimų bei Atsakovui pateikto Pranešimo matyti, kad Pareiškėja suformulavo reikalavimą dėl individualaus administracinio akto teisėtumo, tačiau Pareiškėjos keliamas ginčas pagal savo pobūdį ir esmę yra susijęs ir su trečiųjų suinteresuotų asmenų teisėmis bei pareigomis (veiksmais). Be to, atsakyme į pateiktą atsiliepimą Pareiškėja pasisako ir dėl galimai neteisėtais Bendrovės veiksmais pažeisto viešojo intereso. Skunde Pareiškėja konkrečiai nenurodė, kaip, koku būdu šiuo atveju yra pažeidžiama(-os) Pareiškėjos subjektinės teisės ir teisėti interesai. Posėdžio metu Pareiškėja patvirtino, jog kreipėsi ne dėl individualių Bendrijos teisių pažeidimo, o, vadovaudamasi teisės aktuose nustatyta galimybe, esant įtarimui, jog aplinkai daroma žala, į Atsakovą kreipėsi dėl Sklype galimai neteisėtai nupjautų medžių.

Atsižvelgiant į byloje nustatytas aplinkybes bei teisinį reglamentavimą, šiuo atveju konstatuotina, jog Pareiškėja neturi subjektinės teisės reikalauti taikyti atitinkamas poveikio priemones tretiesiems asmenims. Todėl Atsakovo atlikto neplaninio nupjautų medžių patikrinimo rezultatai Pareiškėjai jokių konkrečių teisių ir pareigų nesukuria, tai yra net ir tuo atveju, jeigu nurodyto Atsakovui pateikto Prašymo reikalavimai (dėl įpareigojimų tretiesiems asmenims) būtų patenkinti, Pareiškėjos teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų. Tačiau atsižvelgiant į Pareiškėjos siekį išsiaiškinti, ar Sklype augę medžiai buvo nupjauti teisėtai, pažymėtina, jog asmenų teisė dalyvauti aplinkos apsaugos srityje kylančiuose teisiniuose santykiuose ir gauti atitinkamą informaciją yra įtvirtinta Lietuvoje 2001 m. spalio 30 d. įsigaliojusios konvencijos „Dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais“ (toliau – Konvencija) 2 straipsnio 3 dalyje, kurioje nustatyta, kad teisė gauti informaciją apie aplinką, t. y. bet kokia rašytine, vaizdo, garso, elektronine ar kitokia materialia forma saugomą informaciją apie aplinkos elementus, be kita ko, tokius kaip kraštovaizdis (a punktas), apie veiksnius, be kita ko, tokius kaip planus ir programas, turinčius arba galinčius turėti poveikį išvardytiems a punkte aplinkos elementams, apie kultūros objektų ir statinių būklę tais atvejais, kai jai daro įtaką arba gali daryti įtaką aplinkos elementų būklei.

Teismų praktikoje išaiškinama, jog Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą pabrėžė, kad aplinkai taikomi bendrieji aplinkos apsaugos principai <...>, tarp jų ir tai, jog aplinkos apsauga yra valstybės bei kiekvieno gyventojų rūpestis ir pareiga; visi fiziniai ir juridiniai asmenys turi susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala gamtinei aplinkai (šiuo aspektu žr. Konstitucinio Teismo 1998 m. birželio 1 d., 2009 m. birželio 29 d. nutarimus), *expressis verbis* išreikšti ne tik Konstitucijoje (53 str. 3 d., 54 str.), bet ir Aplinkos apsaugos įstatyme (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas aplinkos apsaugos srityje, apibendrinimas Administracinė jurisprudencija. 2014, 28, p. 384-682).

Suinteresuotos visuomenės, kitų juridinių ir fizinių asmenų teisės aplinkosaugos srityje yra įtvirtintos Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) 7 straipsnyje, kuris nustato atvejus, kada vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų turi teisę kreiptis dėl viešojo intereso gynimo ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka paduoti skundą (prašymą), reikalaujanti imtis atitinkamų veiksmų, kad būtų išvengta ar sumažinta žala aplinkai arba atkurta iki pradinės aplinkos būklė, ir reikalaujanti nubausti asmenis, kaltus dėl kenksmingo poveikio aplinkai, ir pareigūnus, kurių priimti sprendimai ar veiksmai (neveikimas) pažeidė piliečių, suinteresuotos visuomenės, kitų juridinių ir fizinių asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus; Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, jeigu mano, kad jo (jų) prašymas, pateiktas teisės aktu, reglamentuojančių teisę gauti informaciją apie aplinką, nustatyta tvarka buvo neteisėtai atmestas, į jį buvo iš dalies ar visiškai netinkamai atsakyta arba į prašymą deramai neatsižvelgta pagal teisės aktus, reglamentuojančius teisę gauti informaciją apie aplinką (Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 6, 8 punktai).

Pažymėtina, kad tokio pobūdžio bylose yra konstatuota, jog tuomet, kai pareiškėjas kreipiasi į viešojo administravimo subjektą aplinkos apsaugos klausimu, teismas (*šiuo atveju Komisija*) turi spręsti klausimą, ar viešojo administravimo subjektas tinkamai išnagrinėjo pareiškėjo prašymą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-101-602/2018).

Taigi, Atsakovo argumentai, jog skundžiamas Raštas nėra teisiškai reikšmingas Pareiškėjai ir jos pateiktas Skundas neturėtų būti nagrinėjamas Komisijoje, yra nepagrįsti ir neatitinka aktualaus teisinio reglamentavimo reikalavimų. Atsižvelgiant į viską, kas išdėstyta, šioje byloje Pareiškėja turi teisės aktuose įtvirtintą galimybę kreiptis į atitinkamą viešojo administravimo subjektą dėl galimai neteisėtų veiksmų aplinkos apsaugos srityje ištyrimo, o viešojo administravimo subjektas turi pareigą nustatyta tvarka atlikti privalomus veiksmus ir atsakyti į visus keliamus klausimus. Bylos dokumentai bei posėdžio metu išsakyti argumentai patvirtina, kad Pareiškėja kreipėsi į viešojo administravimo subjektą (Atsakovą) dėl galimai padaryto teisės pažeidimo aplinkos apsaugos srityje (dėl Sklype iškirštų medžių), o konkretus viešojo administravimo srities ginčas yra kilęs tarp Pareiškėjo ir Atsakovo, todėl nagrinėjant ginčą iš esmės, Komisija vertina, ar tinkamai Atsakovas išnagrinėjo Pareiškėjos pateiktą Prašymą.

Dėl atlikto tyrimo veiksmų ir skundžiamo Rašto.

Aplinkos apsaugos įstatymo (suvestinė redakcija nuo 2023-01-05 iki 2023-04-30, (minėta, AAĮ) 31 straipsnis, be kita ko, numato, kad Lietuvos Respublikoje aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo kontrolę atlieka aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (suvestinė redakcija, galiojanti nuo 2021 m. liepos 1 d., toliau – ir AAVKĮ) 12 straipsnyje nurodytos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisės ir pareigos, atliekant asmenų veiklos patikrinimą, kurio metu siekiama nustatyti, ar teritorijoje laikomasi aplinkosauginių reikalavimų. Tarp jų ir teisė gauti iš juridinių ir fizinių asmenų informaciją, reikalingą užkirsti kelią aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimams, išaiškinti pažeidimus ir nustatyti pažeidėjus, patraukti juos atsakomybėn; nustačius aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimą, kuriuo aplinkai buvo padaryta žala, ir apskaičiavus padarytą žalą aplinkai, išskyrus atvejus, kai padarytas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, dėl kurio turi būti taikomas aplinkos būklės atkūrimas iki pirminės būklės, privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka pasiūlyti pažeidėjui gera valia atlyginti žalą ir kitus susijusius nuostolius (AAVKĮ 12 straipsnio 13, 16 punktai). Pagal Želdynų įstatymo 2 straipsnio 12 punktą saugotini želdiniai – medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietas, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas.

Vadovaujantis jau minėtų Kriterijų 1 punktu saugotiniams želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys šių kriterijų priede nurodytose augimo vietose ir atitinkantys priede nurodytas rūšis ir matmenis (išskyrus šių kriterijų 2 punkte nustatytas išimtis, susijusias su būkle, rūšimis ar augimo vieta). Pagal Kriterijų priedo 4.1 papunktį ir 6 punktą mieste kitos paskirties žemėje, daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose bei komercinės paskirties objektų teritorijose saugotiniams medžiams be kita ko priskirtinos 20 cm ir didesnio skersmens liepos, matuojant 1,3 m aukštyje.

Taisyklių 1.4 papunktyje įtvirtinta, kad Taisyklių sudedamoji dalis yra Medienos tūrio lentelės (2 priedas), kuriose pateikiami normatyvai pagrindinėms 8 medžių rūšims (pušiai, eglei, beržui, drebuliui, juodalksniui, baltalksniui, ąžuolui ir uosiui). Klevų ir liepų tūriui įvertinti naudotini juodalksnio; skroblo, guobos, vinkšnos – ąžuolo; gluosnio, blindės – baltalksnio medienos tūrio nustatymo normatyvai. Kelmo antžeminė dalis – virš žemės likusi nupjauto medžio dalis (2.20 papunktis); skersmuo – atstumas tarp dviejų lygiagrečių stiebo arba apvaliosios medienos liestinių (2.33 papunktis); šaknies kaklelis – medžio šaknų perėjimo į stiebą vieta (4.43 papunktis). Taisyklių priedo „Medienos tūrio lentelės“ 13.1 papunktyje (toliau – 13.1 lentelė) nustatytas pagrindinių medžių rūšių medžių skersmenų šaknies kaklelyje ir 1,3 m aukštyje tarpusavio priklausomumas.

Atsižvelgiant į teisinio reglamentavimo nuostatas ir taikant jas sistemiškai konstatuotina, jog želdiniai, tarp jų medžiai ir krūmai, iš esmės priskirtini saugotiniams, atsižvelgiant į augalų augimo vietą, rūšį bei tais atvejais, kai 1,3 m aukštyje medžio kamienas yra 20 cm ir daugiau skersmens. Taigi, šiuo atveju, siekiant nustatyti, ar laikomasi aplinkosauginių reikalavimų, kompetentingi subjektai nustatyti terminu ir tvarka (AAVKĮ 12 straipsnio 13, 16 punktai), vadovaujantis aktualiomis ginčui teisinėmis nuostatomis (medžiai ir krūmai priskirtini saugotiniams tik tuo atveju, kai 1,3 m aukštyje medžio kamienas yra 20 cm ir daugiau skersmens) Sklype atliko nukirstų medžių apžiūrą, specialiomis priemonėmis (rulete) nustatyta tvarka išmatavo nukirstų medžių kelmų skersmenis ir įvertino šių matmenų santykį su medžių skersmens dydžiu 1,3 m aukštyje (Kriterijų 4.1 papunktis), pridėjo medžių kamienų matavimo fonuotraukas. Atlikus apžiūrą, Atsakovas padarė išvadą, jog Bendrovei priklausančiame Sklype augę ir nupjauti 9 medžiai (mažalapės liepos), atsižvelgiant į Administracijos pateiktus duomenis, jog Sklype augusių medžių šalinimui (kirtimui) leidimas nereikalingas (2022-11-21 raštas), jų augimo vietą ir rūšį bei įvertinus nukirstų medžių

kelmų skersmens ir 1,3 metro aukštyje diametro santykį, buvo nustatyta, jog nukirstų medžių diametras 1,3 m aukštyje yra mažesnis nei 20 cm (Taisyklių priedo 13.1 lentelė), dėl to jie nepriskiriami saugotiniams medžiams ir leidimas tokių medžių šalinimui (kirtimui) nereikalingas, todėl nustačius, jog žala aplinkai nepadaryta, pradėta administracinio nusižengimo teiseną buvo nutraukta.

Vadovaujantis aptarto teisinio reglamentavimo nuostatomis bei byloje nustatytomis aplinkybėmis, konstatuotina, jog Atsakovas tinkamai, laikantis teisės aktų reikalavimų, reagavo į Pareiškėjos pateiktą Prašymą, nustatyta tvarka ir priemonėmis atliko Sklype pašalintų (nupjautų) medžių apžiūrą ir nustatė, jog medžių šalinimo darbai buvo atlikti teisėtai.

Pareiškėja apie atliktą patikrinimą bei jo rezultatą buvo informuota skundžiamu Raštu. Atkreiptinas dėmesys, kad VAĮ numato šias kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus yra vadinamas prašymu (VAĮ 2 straipsnio 10 dalis); asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti vadinamas skundu (VAĮ 2 straipsnio 12 dalis). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintos Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – ir Prašymų nagrinėjimo taisyklės). Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami principais, kurių vienas – išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 13 punktas). Šiuo atveju, VAĮ prasme ir atsižvelgiant į byloje nustatytas aplinkybes, Pareiškėjos pateiktas Prašymas, kuriuo ji kreipėsi į Atsakovą (Šiaulių valdybą), pagal turinį laikytinas prašymu, kadangi jame nenurodyta, jog yra pažeistos konkrečios Pareiškėjos teisės ar teisėti interesai, o prašoma įvertinti, ar trečiųjų asmenų atliekami želdinių tvarkymo darbai, vykdomi laikantis visų reikalavimų, ir Atsakovo prašoma atsakyti į Pareiškėjos nurodomus klausimus. Pareiškėja, teikdama Skundą, nenurodė, kokios konkrečios jos teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, ir kaip institucija, į kurią kreipėsi, galėtų apginti Pareiškėjos pažeistas teises. Kaip minėta, byloje nustatyta, jog Departamento Šiaulių valdyba, atlikdama tyrimą pagal Pareiškėjos pateiktą Pranešimą, atliko neplaninį patikrinimą nurodytu Sklypo adresu. Patikrinimo metu nustatyta, jog minėtų medžių šalinimo (kirtimo) darbai atlikti nepažeidžiant Želdynų įstatymo, Kriterijų ir Taisyklių nustatytų reikalavimų (tai yra Sklype 9 nupjauti medžiai nepriskirtini saugotiniams, todėl jie buvo pašalinti teisėtai). Šiuo atveju, atsižvelgiant į Pareiškėjos pateikto Prašymo turinį ir tikslus (nustatyti, ar galimai saugotini medžiai buvo pašalinti, laikantis nustatytos tvarkos), pažymėtina, jog skundžiamas Raštas Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio, VAĮ ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių kontekste nėra pakankamai išsamus. Tačiau įvertinus visus byloje esančius duomenis, posėdžio metu ginčo šalių išsakytas pozicijas, atsižvelgiant į tai, jog išnagrinėjus kilusį ginčą iš esmės, nustatyta, kad atlikti Sklype nupjautų medžių tyrimo veiksmai atitinka reikalavimus, Sklype augę medžiai nupjauti teisėtai, laikantis visų aktualių teisės aktų reikalavimų, darytina išvada, jog Pareiškėjos pateiktas Prašymas išnagrinėtas tinkamai, o nustatyti skundžiamo Rašto trūkumai yra ne esminiai, įpareigojant Atsakovą pateikti Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio ir VAĮ 3 straipsnio 5 punkto reikalavimus atitinkantį Raštą, Pareiškėjos teisių ir teisėtų interesų apimtis šio ginčo kontekste iš esmės nepasikeistų, o byloje nustatytos aplinkybės (Sklype ginčo medžiai buvo nupjauti teisėtai) nebūtų paneigtos, todėl darytina išvada, jog minėti skundžiamo Rašto trūkumai yra ne esminiai, todėl Raštas paliktinas galioti.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos Daugiabučio namo Dainų g. 104 savininkų bendrijos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams Administracinių bylų teisenos nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos nariai

Linas Dagys

Vaida Paurienė

Svetlana Sinkevičienė